

disse Penge, maatte man see at faae Rigsdagen til at anerkjende, hvad der hehøves, og saa skaffe Beløbet fra andre Steder, men man maatte alligevel gjøre hvad Ret og Billighed fordrede. Der er altsaa slet ikke Tale om noget juridisk Erstatningskrav deri; derimod maa jeg, hvad Stege Commune angaaer, bemærke, at der kunde man ikke tage Sagen saaledes. Stege Commune og Skolevæsen er nemlig ikke noget almindeligt Statsformaal, saa at jeg kunde sige til Thinget: „Lader os estergive denne Skat, og lader os tænke over, om det almindelige Statsformaal, hvortil den hidtil er anvendt, kan undværes den eller ikke, og kan den ikke undværes, saa lader os skaffe Penge paa en anden Maade.“ Men her maa jeg naturligtviis spørge mig selv; kan det forsværes og har Stege Commune ikke en bestemt Ret til at forlange det, og det var det Spørgsmaal, som forelaae. Det kan jeg nu ikke troe, og derfor er det udtalt, at jeg antager at Stege Commune ikke har nogen Ret til at kræve en Erstatning; men den har Billighedskrav paa, ikke i Diebliffet at miste, hvad der hidtil efter en Statsforanstaltning har været henlagt dertil, uagtet man fandt Anledning til i det Hele at ophæve denne Statsforanstaltning. Det er saaledes en aldeles simpel Betragtning, som her har gjort sig gjældende. Da jeg nu for at oplyse dette har taget Ordet, vil jeg ogsaa omtale et Punkt, som er berørt af den sidste ærede Taler, og som angaaer § 2, nemlig den vedvarende Udredelse af de Bidrag, som hidtil have været udredede af Kommunen. Vi vide Alle, idetmindste de Fleste af os, Alle kan jeg maaskee ikke sige, thi jeg har idetmindste i de sidste Aar i høi Grad forøget min Kundskab derom, hvor vanskelige Forholdene ere i Kommunerne med Skolelærerne og Udgifterne til dem, og naar man havde seet Forhandlingerne, for Exempel om at ophæve den Affortning, som Skolelærerne lide, for Offer og for Accidenser og for at faae Samtykke af Sogneforstanderskaberne paa dette eller hiint Sted, til at lade denne Affortning falde bort, saa troer jeg, at der er god Grund til at holde paa, hvad man nu engang har for Skolevæsenet. Nu har vedkommende Commune paataget sig dette lidet

Bidrag, de betragte det slet ikke som nogen særlig Byrde, det paalignes mellem det Dyrige, som skal udredes, saa at f. Ex. i de Tilfælde, hvor Afgiften er en Lønde Byg, paalignes denne ikke særffilt, men der siges saa og saameget skal der paalignes Sognet foruden det, som hidtil har været at udrede til Skolevæsenet. Saaledes troer jeg i det Ringeste at det gaar paa de fleste Steder, thi Maaden er ikke aldeles klar af de Indberetninger, som ere indkomne; men jeg troede altsaa, at efterdi der i Skoleanordningen kun er fastsat et Beløb, hvortil man i alle Tilfælde skulde søge at bringe Skolelærernes Løn, men ikke at man skulde søge at gjøre den højere, var der, naar Kommunerne eengang havde vænnet sig til dette lille Tilskud, ingen Grunde til at lade det falde bort. Dette er den simple Betragtning, som har gjort sig gjældende her, og jeg troer aldeles ikke, at Skolelærerne ville vedblive at oppebære det som noget Specielt, men det samlede Beløb vil blive paalignet som Skolelærernes Løn, og de ville ogsaa oppebære det samlet.

Sidenius: Jeg troer ikke, at jeg feiler, naar jeg antager, at det foreliggende Lovudkast har sin Grund i den ærede Cultusministers Erkjendelse af Almueskolelærernes Trang til Forbedring i deres Kaar; forsaavidt denne min Forudsætning er rigtig, saa kan dette Lovudkast naturligtviis ikke andet end glæde mig; men da den Forbedring, som Skolelærerne her ved erholde, er saa ringe, at den kan regnes for Intet, og da Skolelærernes billige Krav paa en tidsvarende Forbedring i deres Kaar derved paa ingen Maade er fyldestgjort, saa tør jeg af den høitærede Cultusministers Ytringer i Motiverne — at der for Diebliffet ikke kan gjøres nogen Forbedring i deres Kaar — uddrage den Slutning, at der, saasnart Tiden vil tillade det, vil blive gjort noget Klæffeligt for denne saa stedmoderligt behandlede Klasse af Embedsmænd. Men da denne Forbedring med Længsel imødesees af Skolelærerne, og da den er aldeles nødvendig og paatrængende, ikke alene med Hensyn til Standen, men ogsaa med Hensyn til Underviisningens Fremme, da denne ellers vil gaae istaae af Mangel paa gode Kræfter, saa kunde jeg ønske at rette det